

Sygn. akt I C 205/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSR Mirosława Nederlof

Protokolant : Alicja Bińczyk

po rozpoznaniu w dniu 01 kwietnia 2016 r. w Kamieniu Pomorskim

sprawy z powództwa J. Ł.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

O R Z E K A

I. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. Ł. kwotę 5 000 zł (pięciu tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty.

II. Oddala powództwa w pozostałej części.

III. Zasądza od powoda J. Ł. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 1 723,70 zł (tysiąc siedmiuset dwudziestu trzech złotych i 70/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

IV. Zarządza zwrot ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 65 zł (sześćdziesięciu pięciu złotych) tytułem niewykorzystanej zaliczki na koszty opinii biegłego zaksięgowanej pod poz. K. (...).

Sędzia

Sygn. akt I C 220/15

UZASADNIENIE

Powód J. Ł., reprezentowany przez radcę prawnego D. G. (pełnomocnictwo k. 6) wniósł przeciwko ***Towarzystwu (...) S.A. w W.*** pozew o zapłatę kwoty 30 000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi, liczonymi od dnia 25.12.2014r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia, zasądzenia od pozwanej rzecz powoda kosztów postępowania sądowego w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2 400,00 zł. wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł., ewentualnie zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że dochodzi wyżej wskazanej kwoty na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, jakiej doznał w związku z naruszeniem dobra osobistego, przez sprawcę wypadku drogowego, który miał miejsce w dniu 08.11.2003 r., na skutek czego śmierć poniósł w dniu 16.09.2004r. jego brat C. Ł., a sprawca zdarzenia został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w

Gryficach z dnia 16.03.2005r., sygn. II K 266/04. Powód twierdził, że więź łącząca go z bratem była niezwykle silna, zawsze mógł liczyć na pomoc brata, śmierć brata była dla powoda ogromnym wstrząsem, wraz ze śmiercią brata utracił pewną część siebie, do dnia dzisiejszego nie pogodził się z jego odejściem. Odsetek ustawowych od żądanej kwoty powód domagał się od dnia następnego od daty pisma - decyzji z dnia 24.12.2014 r., która była ostateczna i kończąca proces likwidacji szkody powoda.

Pozwana, reprezentowana przez adwokata M. P. (pełnomocnictwo k. 41) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu wygenerowanych wytoczeniem przez nią powództwa, a obliczonych według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że roszczenie powoda jest niedostatecznie wykazane i zdecydowanie wygórowane. Powód w żaden sposób nie wykazał, aby tragiczna śmierć jego brata, pomimo iż stanowiła ona dlań traumatyczne i ciężkie przejście życiowe, doprowadziła do jakichkolwiek psychopatologicznych następstw w sferze psychiki, bądź innych niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych, utrudniających powodowi dalsze prawidłowe funkcjonowanie w realiach życia codziennego w tym przykładowo w zakresie możliwości kontynuowania pracy zarobkowej lub rzetelnego wykonywania innych bieżących obowiązków życiowych. Do pozwu nie dołączono żadnej dokumentacji medycznej, z której to wynikałoby, że powód nie pogodził się dotychczas ze zgonem brata i wymagał w tym względzie profesjonalnej pomocy medycznej, w tym przykładowo wdrożenia odpowiedniej terapii – tym bardziej, by stan taki utrzymywał się do chwili obecnej, ze zgromadzonego dotąd materiału dowodowego należy wręcz wyprowadzić wniosek wedle którego powód właściwie przeżył proces żałoby po zmarłym, powód nadal posiada własną bliską i kochającą rodzinę, tym bardziej, iż w chwili śmierci brat powoda był osobą dojrzałą i dorosłą, zamieszkującą poza miejscem zamieszkania powoda i mającą własną rodzinę, a obecnie minęło już około dwunastu lat od daty tego traumatycznego zdarzenia. Pozwana podniosła, że argumentacja powoda w zakresie początkowego terminu należności odsetek ustawowych jest nieprawidłowa, ponieważ w myśl orzeczenia SN z dnia 30.10.2003r. IV CK 130/02 w przypadku ustalenia należnego zadośćuczynienia w wyroku, ewentualne odsetki za opóźnienie należą się od dnia następnego po wydaniu wyroku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 08.11.2003 r. na drodze G. - K., P. W., kierując samochodem osobowym marki O. (...), naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem bez uprawnień, w wyniku nadmiernej prędkości na łuku jezdni stracił panowanie nad prowadzonym pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie doprowadził do zderzenia z prawidłowo jadącym samochodem osobowym marki F. (...), kierowanym przez C. Ł. powodując nieumyślnie obrażenia ciała u C. Ł. w postaci ciężkiego stłuczenia mózgu z obrzękiem mózgu, złamania obojczyka i rzepki prawej oraz licznych otarć naskórka, które to obrażenia skutkowały ciężkim i nieodwracalnym uszkodzeniem ośrodka układu nerwowego i następnie śmiercią C. Ł. w dniu 16.09.2004 r.

Sprawca zdarzenia wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 16.03.2005r., sygn. II K 266/04 został skazany za przestępstwo z art. 177 § 1 i § 2 kk na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres pięciu lat próby oraz został orzeczony zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat.

Dowód: - kserokopia wyroku Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 16.03.2005 r. II K 266/04 (k. 94-95),

- akt zgonu C. Ł. (k. 74).

W dacie zdarzenia pojazd, którym kierował sprawca korzystał z obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnoprawnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z (...) SA w W., będącej poprzednikiem prawnym Towarzystwa (...) SA w W..

Okoliczność bezsporna.

Powód J. Ł. był najstarszym z czworga rodzeństwa C. Ł.. Bracia wychowywali się wspólnie w domu rodzinnym w K., niemal wszystko robili razem (lekcje, bawili się), gdy ojciec powoda był w więzieniu to obaj musieli przejąć na siebie obowiązki, dogadywali się, u brata był wspólny warsztat, niemal codziennie spędzali tam czas, brat pomagał mu w bieżących sprawach, był na zawołanie, powód też pomagał bratu, spotykali się w swoich mieszkaniach, spędzali razem prawie wszystkie święta i uroczystości rodzinne, mieszkali niedaleko od siebie, powód był najbardziej związany z bratem C..

Powód po zdarzeniu z wypadkiem cały czas odwiedzał brata C. w szpitalu, gdyż jego brat nie odzyskał przytomności, stan taki trwał od listopada 2003r. do 16 września 2004r. kiedy to zmarł, mając 41 lat.

W chwili śmierci C. Ł. powód miał 42 lata. J. Ł. silnie przeżył śmierć brata, nie mógł uwierzyć, że jego brat zmarł, wszystko „gotowało mu się w środku”, brał udział w pogrzebie, bardzo często odwiedza jego grób (zdarza się że codziennie), uczestniczy we mszach za dusze brata (przez pierwszy rok raz w miesiącu, później każdego roku), po śmierci brata zaczął pić, nie korzystał z pomocy psychologa lub psychiatry, nie przyjmował leków, stał się nerwowy, miał zaburzenia snu i apetytu, odczuwa żal że brat nie żyje.

J. Ł. jest żonaty. Miał ośmioro dzieci, jednakże najstarsza córka zmarła. Ponadto ma trzech starszych braci, utrzymuje więzi z braćmi, ale nie łączy go taka więź, jak z C. Ł..

J. Ł. ma wykształcenie zawodowe – piekarz. Pracuje w restauracji w charakterze konserwatora.

Dowód: zeznania świadka L. Ł. (1) (k. 109 - 110),

zeznania powoda J. Ł. (k. 110 - 111)

opinia biegłej z zakresu psychiatrii K. B. (k. 119 - 121).

Powód był związany emocjonalnie i zawodowo ze zmarłym bratem. Po śmierci brata u powoda wystąpiła żaloba, której nie przeżył on w sposób prawidłowy, ponieważ wybrał on strategię odcinania się od uczuć poprzez picie alkoholu oraz wycofanie się z relacji z rodziną. Nadużywanie alkoholu wpłynęło negatywnie na codzienne funkcjonowanie powoda. Nie można stwierdzić, że w okresie bezpośrednio po śmierci brata istniały u powoda wskazania do podjęcia specjalistycznej terapii. Z powodu utrzymującego się obniżenia nastroju, które jest spowodowane zarówno śmiercią brata jak i przewlekłym nadużywaniem alkoholu istnieją obecnie wskazania do podjęcia przez powoda psychoterapii długoterminowej, a także farmakoterapii. Powód nieprawidłowo przeżył żalobę po zmarłym bracie. W następstwie przeżyć związanych z tragiczną śmiercią brata powód nie doznał uszczerbku na zdrowiu, istniejące u powoda zaburzenia w sferze psychicznej wynikają z jego wyboru niewłaściwej strategii radzenia sobie z żalobą.

Dowód: opinia biegłej z zakresu psychiatrii K. B. (k. 119 - 121).

Pismem z dnia 26.11.2014 r. powód zwrócił się do pozwanej o wypłatę 30000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć C. Ł..

Pismem z dnia 02.12.2014 r. pozwana potwierdziła przyjęcie zawiadomienia o zdarzeniu.

Pismem z dnia 24.12.2014 r. (...) SA w W. odmówiła wypłaty żądanego przez powoda zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną śmiercią C. Ł..

Pismem z dnia 10 lutego 2015r. (...) SA w W. poinformował, że jest otwarta na ugodowe zakończenie sprawy z propozycją wypłaty dla braci - kwotę 5000,00 zł.

Dowód: pismo z dnia 26.11.2014 r. (k. 96 - 98),

pismo z dnia 02.12.2014 r. (k. 73),

pismo z dnia 24.12.2014 r. (k. 54),

pismo z dnia 10.02.2015 r. (k. 49).

Sąd zważył co następuje.

Powód oparł swoje żądanie zapłaty kwoty 30000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na dyspozycji przepisu art. 448 kc, który stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Ponadto przepis art. 446 § 1 i § 4 kc stanowi, że jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego...sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W przedmiotowej sprawie powód wywodził swoje roszczenie ze zdarzenia, które miało miejsce w dniu 08.11.2003 r. i, którego skutkiem była śmierć członka rodziny powoda w dniu 16.09.2004 r. Śmierć C. Ł. wiązała się z naruszeniem dobra osobistego powoda w postaci zerwania więzi rodzinnych z bratem.

Pomiędzy stronami zaistniał spór zarówno co do zasady odpowiedzialności pozwanej jak i wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie załączonych do akt dokumentów, w tym dokumentacji szkodowej, opinii pisemnej biegłej z zakresu psychiatrii K. B. oraz zeznań świadka L. Ł. (2) i zeznań powoda J. Ł., którym dał wiarę, gdyż były one spójne i korelowały z pozostałym materiałem dowodowym.

Po nowelizacji kodeksu cywilnego dokonanej ustawą z dnia 30.05.2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731) zakresem odszkodowania na podstawie art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany w następstwie śmierci, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (W.J. K., Zadośćuczynienie pieniężne dla najbliższych członków rodziny w razie śmierci poszkodowanego będącej następstwem czynu niedozwolonego (w:) Czynny niedozwolone w prawie polskim i prawie porównawczym, pod red. M. N., W. 2012, s. 221–245). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24§ 1 kc zadośćuczynienie za doznaną krzywdę również wówczas, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 03.08.2008 r. (tak SN w uchwale z dnia 22.10.2010 r., III CZP 76/2010, w wyroku z dnia 25.05.2011 r., II CSK 537/2010, w uchwale z dnia 13.07.2011 r., III CZP 32/2011).

Podstawę odpowiedzialności cywilnoprawnej Towarzystwa (...)

i (...) SA w W., jako następcy prawnego ubezpieczyciela, za szkodę wyrządzoną przez sprawcę wypadku, stanowi przepis art. 822§1 i §4 kc.

Przesłankami odpowiedzialności pozwanej są: zawinione zachowanie sprawcy, wystąpienie krzywdy, związek przyczynowo skutkowy pomiędzy tym zachowaniem a krzywdą oraz łącząca sprawcę z ubezpieczycielem umowa ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnoprawnej (ta przesłanka nie była sporna pomiędzy stronami).

W myśl przepisu art. 11kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. W przedmiotowej sprawie P. W., który był ubezpieczony u pozwanej od odpowiedzialności cywilnoprawnej, został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 16.03.2005 r. sygn. II K 266/04 za to, że w dniu 08.11.2003 r. na drodze G. – K., kierując samochodem osobowym marki O. (...), naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem bez uprawnień, w wyniku nadmiernej prędkości na łuku jezdni stracił panowanie

nad prowadzonym pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie doprowadził do zderzenia z prawidłowo jadącym samochodem osobowym marki F. (...), kierowanym przez C. Ł., powodując nieumyślnie obrażenia ciała u tegoż kierującego w postaci ciężkiego stłuczenia mózgu z obrzękiem mózgu, złamanie obojczyka i rzepki prawej, licznych otarć naskórka, które to obrażenia skutkowały ciężkim i nieodwracalnym uszkodzeniem ośrodką układu nerwowego i następnie śmiercią C. Ł. w dniu 16.09.2004 r. Wyrok obejmował również innych pokrzywdzonych na skutek tego wypadku.

Przepisy kodeksu cywilnego nie regulują pojęcia osoby bliskiej i osoby najbliższej pokrzywdzonemu, dlatego przy ustalaniu kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia w związku ze śmiercią pokrzywdzonego Sąd posiłkował się orzecznictwem Sądu Najwyższego i doktryny prawniczej. Należy zauważyć, że przepis art. 446 § 1 i § 2 kc mówi o roszczeniach osób bliskich zmarłemu, zaś w § 3 i § 4, który reguluje zadośćuczynienie za krzywdę uprawnionymi są jedynie osoby najbliższe będące członkami rodziny zmarłego. Jest to węższy krąg podmiotów niż osoby bliskie, bo ograniczony do członków rodziny, której jednak nie należy definiować wyłącznie za pomocą kryterium relacji małżeńskich i pokrewieństwa. Pojęcie najbliższych członków rodziny należy ocenić na podstawie istniejącego faktycznie stosunku bliskości pomiędzy osobami pozostającymi w relacjach rodzinnych. Przy określaniu kręgu uprawnionych w rozumieniu art. 446 § 4 kc należy w pierwszej kolejności odwołać się do art. 27 krio. Generalnie najbliższym członkiem rodziny będzie rodzic, małżonek, dzieci, niekiedy dalsi zstępni, dalsi wstępni, czyli dziadkowie. W pewnych okolicznościach do kręgu najbliższych członków rodziny zaliczyć można np. macochę lub ojczyma (tak wyr. SN

z 10.12.1969 r., III PRN 77/69, OSN 1970, Nr 9, poz. 160), dziecko pozostające pod pieczę rodziny zastępczej (wyr. SN z 05.08.1970 r., II CR 313/70, OSN 1971, Nr 3, poz. 56 oraz wyr. SN z 13.04.2005 r., IV CK 648/04, OSN 2006, Nr 3, poz. 54), konkubenta czy też rodzeństwo pod warunkiem, że zmarły utrzymywał z nim stosunki rodzinne, pozostając faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową (wyrok SN z dnia 03.06.2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254). Pojęcie najbliższy członek rodziny ujmowane jest zatem stosunkowo szeroko, jednakże o tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami. W przypadku rodzeństwa, aby ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym roszczenia a zmarłym, wykraczająca ponad zwykłe więzi pomiędzy dorosłym rodzeństwem (por. wyrok SN z dnia 03.06.2011 r., III CSK 279/10, LEX 8982154).

W przedmiotowej sprawie powód dochodził zadośćuczynienia w oparciu o przepis art. 448 kc, a zatem nie był obowiązany wykazywać, iż zmarłego C. Ł. można zaliczyć do najbliższych członków rodziny powoda, niemniej po jego stronie pozostawał ciężar dowodu występowania pomiędzy nim a C. Ł. na tyle silnej więzi emocjonalnej, że jej zerwanie spowodowało naruszenie dobra osobistego, wywołującego krzywdę.

Na podstawie art. 448 k.c. kompensowana jest krzywda, czyli szkoda niemajątkowa, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.08.2015 r., II CSK 594/14 zajął stanowisko, że „roszczenie o zadośćuczynienie za zerwanie więzi rodzinnej jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia zmierzającego do naprawienia szkody majątkowej, opartego na art. 446 § 3 k.c. Zadośćuczynienie jest oderwane od sytuacji majątkowej pokrzywdzonego oraz od konsekwencji, jakie śmierć osoby bliskiej powoduje w szeroko rozumianej sferze interesów majątkowych powoda; ma na celu złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej, traumatycznych przeżyć z nią związanych oraz ułatwienie przystosowania się do zmienionej sytuacji życiowej. Przewidziane w art. 446 § 3 k.c. odszkodowanie obejmuje natomiast szeroko pojęte szkody majątkowe, często nieuchwytnie lub trudne do precyzyjnego wyliczenia, prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej. Ocena znacznego pogorszenia sytuacji życiowej zależna jest od rozmiarów ujemnych następstw natury majątkowej, zarówno już istniejących, jak i dających się przewidzieć, w świetle zasad doświadczenia życiowego, w przyszłości, z uwzględnieniem stanu zdrowia osoby uprawnionej, jej wieku, warunków i trudności życiowych, stosunków rodzinnych i majątkowych.

Istotne jest również porównanie tej sytuacji ze stanem, w jakim uprawniony znajdowałby się, gdyby nie doszło do śmierci osoby bliskiej”.

Zadośćuczynienie nie służy wyrównywaniu strat materialnych poniesionych przez członków rodziny zmarłego, lecz ma na celu złagodzenie ich cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią bliskiej osoby i pomóc w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej. Należy zauważyć, iż kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny.

Nie jest zasadne stanowisko pozwanej, która uważała, że żądanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż powód w żaden sposób nie wykazał, aby tragiczne śmierć brata, pomimo iż niewątpliwie stanowiła ona dlań traumatyczne i ciężkie przejście życiowe, doprowadziła do jakichkolwiek psychopatologicznych następstw w sferze jego psychiki bądź innych niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych, utrudniających powodowi dalsze prawidłowe funkcjonowanie w realiach życia codziennego, w tym przykładowo w zakresie możliwości kontynuowania pracy zarobkowej lub rzetelnego wykonywania innych bieżących obowiązków życiowych. W przypadku pojawienia się takich następstw śmierci C. Ł., powód mógłby domagać się ponad zadośćuczynienie również odszkodowania na podstawie przepisu art. 466 § 2 i § 3 kc.

W przedmiotowej sprawie istotne było zatem wykazanie przez powoda, że doznał on cierpienia psychicznego na skutek zerwania więzi rodzinnych z C. Ł..

Sąd na podstawie zeznań świadka L. Ł. (2) – żony powoda, jak również zeznań samego powoda oraz opinii biegłej z zakresu psychiatrii K. B. ustalił, że powoda J. Ł. z jego bratem C. Ł. łączyła silna, uczuciowa więź emocjonalna. Wynikała ona z okoliczności, że J. Ł. był najstarszym z czworga rodzeństwa C. Ł., bracia wychowywali się wspólnie w domu rodzinnym w K., niemal wszystko robili razem (lekcje, bawili się), gdy ojciec powoda był w więzieniu to obaj musieli przejąć na siebie obowiązki, dogadywali się, u brata był wspólny warsztat, niemal codziennie spędzali tam czas, brat pomagał mu w bieżących sprawach, był na zawołanie, powód też pomagał bratu, spotykali się w swoich mieszkaniach, spędzali razem prawie wszystkie święta i uroczystości rodzinne, mieszkali niedaleko od siebie, powód był najbardziej związany z bratem C..

Biegła z zakresu psychiatrii K. B. stwierdziła, że powód był związany emocjonalnie i zawodowo ze zmarłym bratem, jedynie po śmierci brata u powoda wystąpiła żaloba, której nie przeżył on w sposób prawidłowy, ponieważ wybrał on strategię odcinania się od uczuć poprzez picie alkoholu oraz wycofanie się z relacji z rodziną.

Zadośćuczynienie za krzywdę ma fakultatywny charakter, jednakże nie oznacza to dowolności organu stosującego prawo co do możliwości korzystania z udzielonej mu kompetencji (wyrok SN z dnia 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/05, OSNP 2007, nr 7–8, poz. 101 i wyrok SN z dnia 17 stycznia 2001 r., II KKN 351/99, Prok. i Pr. 2006, nr 6, s. 11). W wyroku SA w Lublinie z dnia 18.10.2012 r. (I ACa 458/12, LEX nr 1237237) podniesiono, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby najbliższej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego. Ponadto, jak uznał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.08.2015 r., II CSK 595/14 rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny poszkodowanego. Przesłanka przeciętnej stopy życiowej nie może jednak pozbawić omawianego roszczenia funkcji kompensacyjnej i eliminować innych istotniejszych czynników kształtujących jego rozmiar i ma charakter tylko uzupełniający, natomiast intensywność winy sprawcy naruszenia dobra osobistego może być czynnikiem zwiększającym zakres doznanej krzywdy.

W przedmiotowej sprawie Sąd ustalając wysokość należnego zadośćuczynienia na kwotę 5 000,00 zł wziął pod uwagę powyżej przedstawione rozważania, z których wynika, że braci łączyła więź emocjonalna, której zerwanie niewątpliwie wiązało się z cierpieniem psychicznym powoda. Intensywność tego cierpienia była silna w pierwszych miesiącach po

śmierci C. Ł.. Powód silnie przeżył śmierć brata, nie mógł uwierzyć, że jego brat zmarł, nadal bardzo często odwiedza jego grób (zdarza się że codziennie), uczestniczy we mszach za dusze brata (przez pierwszy rok raz w miesiącu, później każdego roku), stał się nerwowy, miał zaburzenia snu i apetytu, odczuwał żal, że brat nie żyje.

Z drugiej strony Sąd wziął pod rozwagę to, iż powód nieprawidłowo przeżył żałobę po zmarłym bracie, w następstwie przeżyć związanych z tragiczną śmiercią brata powód nie doznał uszczerbku na zdrowiu (ale istnieje obniżony nastrój spowodowany zarówno śmiercią brata jak i przewlekłym nadużywaniem alkoholu i istnieją obecnie wskazania do podjęcia przez powoda psychoterapii długoterminowej, a także farmakoterapii) , istniejące u powoda zaburzenia w sferze psychicznej wynikają z jego wyboru niewłaściwej strategii radzenia sobie z żałobą.

W ocenie Sądu zasądzona kwota stanowi zadośćuczynienie adekwatne do doznanej przez powoda krzywdy a jednocześnie nie zmierza do jego bezpodstawnego wzbogacenia, a z drugiej strony należy zauważyć, iż zasądzona kwota odpowiada propozycji jaką złożyła strona pozwana zanim sprawa zawisła przed Sądem.

Co do odsetek ustawowych, Sąd zasądził je na podstawie art. 481§1 i §2 kc, za okres od 25.12.2014 r. do dnia zapłaty. Stanowisko Sądu wynika z art. 448 kc ale też Sąd miał na względzie wyrok SA w Katowicach z 06.08.2013 r., I ACa 430/13, LEX nr 1369226, w którym sąd ten stwierdził, że prawidłowe rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek od kwoty zasądzonej z tytułu zadośćuczynienia wymaga ustalenia, czy stan rzeczy uzasadniający zasądzenie zadośćuczynienia - a więc rozmiar krzywdy poszkodowanego - były znane już wcześniej (w chwili wystąpienia przez poszkodowanego z żądaniem), a więc czy kwota żądana przez poszkodowanego była usprawiedliwiona co do wysokości w chwili zgłoszenia żądania, czy też dopiero po zgłoszeniu żądania lub w trakcie procesu ujawniły się nowe okoliczności mające wpływ na rozmiar krzywdy.

W niniejszej sprawie, w zakresie objętym zaskarżeniem, nie ulega wątpliwości, że zadośćuczynienie w zasądzonej kwocie należało się już w dacie wezwania pozwanej do zapłaty, a co za tym idzie również w dacie pisma pozwanej, odmawiającego wypłaty zadośćuczynienia tj. 24.12.2014 r. Świadczenie o charakterze bezterminowym, jakim jest zadośćuczynienie jest wymagalne z chwilą wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia. Wtedy bowiem staje się ono zobowiązaniem terminowym i dłużnik, którym jest zakład ubezpieczeń, powinien je spełnić w postępowaniu likwidacyjnym. Wobec powyższego Sąd zasądził odsetki za opóźnienie w zakresie dochodzonego przez stronę powodową roszczenia z tytułu zadośćuczynienia zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc stosunkowo rozdzielając je pomiędzy stronami. Na koszty powoda złożyła się opłata do pozwu w kwocie 1500 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w wysokości uzależnionej o wartości przedmiotu sporu tj. w kwocie 2400,00 zł na podstawie § 6 pkt 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271) , 17 zł opłaty od pełnomocnictwa, łącznie 3917,00 zł, zaś na koszty pozwanej złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2400,00 zł., zaliczka na koszty opinii biegłego w kwocie 500,00 zł. (wykorzystana do kwoty 435,00 zł.) i 17 zł opłaty od pełnomocnictwa, łącznie 2852,00 zł. Powód wygrał proces w 1/6, stąd należna kwota kosztów procesu wynosi 652,80 zł. Należna pozwanej kwota kosztów w wysokości 5/6 wynosi 2376,50 zł. Po zróżnicowaniu wzajemnych należności kwota kosztów procesu należna pozwanemu wynosi 1723,70 zł. Ponadto Sąd nakazał zwrócić pozwanemu kwotę 65,00 zł. tytułem niewykorzystanej zaliczki na koszty opinii biegłego.

SSR Mirosława Nederlof